

Arartekoaren 2019S-567-18 Ebazpena, 2019ko ekainaren 4koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailari iradokitzen zaio, bidegabe jasotako zenbait prestazio itzultzeko beharra adierazten duen ebazpen bat berrikus dezala eta umezurtz-pentsio baten titularrak pentsiodunen bizikidetzak unitateen artean sar ditzala, lanerako ezintasun iraunkorra izateagatik prestazio hori aitortu zaienean.

Aurrekariak

1. Pertsona batek kexa aurkeztu du Arartekoan, eta haren arrazoia diru-sarrerak bermatzeko errenta gisa prestazioak erreklamatu izana da.

Lanbidek diru-sarrerak bermatzeko errenta pentsiodunaren bizikidetzak unitate gisa eman zion, hilero 180 euroko umezurtz-pentsioa jasotzen baitu.

Espedientearen instrukzioan bere amarekin bizi zelako informazioa helarazi zuen. Amak alarguntza-pentsioa jasotzen du, baina ez da urtean 1.000 euro baino gehiago.

Lanbidek, 2017ko otsailaren 8an, 3.540,32 euro itzuli behar zirela adierazi zuen, arrazoi hau dela eta: *"la unidad de convivencia tiene ingresos mensuales superiores desde el momento de la concesión (concesión errónea de RGI)"*. Zorra 2013ko otsailaren eta 2014ko apirilaren artean sortu zen.

2017ko martxoaren 13an, kexagileak aukerako berraztertze errekurtsoa jarri zuen. Errekurtsoko idazkian jasotako alegazioen artean, hauei buruzkoak nabarmentzen ziren: prestazioen erreklamazioak askoz lehenagoko epealdiari eragiten diola eta diru-sarrerak bermatzeko errentaren eskaeran pentsiodun gisa zuen egoerari buruzko dokumentazio guztia erantsi zuela, bai eta gainerako egoera pertsonalak ere. Kexagileak argudiatu du % 56ko ezgaitasun maila eta mendekotasuneko 1. gradua dituela, eta umezurtz-pentsioduna dela lanerako ezindua dela aitortu diotelako, zehazki, aurkeztu duen espedientearen Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalaren (GSIN) ebazpenarekin bat etorritik. Bertan aipatzen denez, *"La calificación del evaluado como incapacitado permanente absoluto desde 24-03-2011"*.

Umezurtz-pentsioa aitortu zitzaion urriaren 31ko 1647/1997 Errege Dekretuaren 9.1. artikuluan agindutako aurreikuspenen oinarrituz; horren bidez, garatzen dira uztailearen 15eko 24/1997 Legearen, Gizarte Segurantzako sistema finkatzeari eta arrazionalizatzeari buruzkoaren, alderdi zehatz batzuk, lanerako ezintasuna daudenentzako umezurtz-pentsioari dagokionez: *"tendrán derecho a la pensión de orfandad cada uno de los hijos del causante, cualquiera que sea la naturaleza legal de su filiación, siempre que, a su fallecimiento, sean menores de dieciocho años o tengan reducida su"*

capacidad de trabajo en un porcentaje valorado en un grado de incapacidad permanente absoluta o gran invalidez”.

Lanbidek aukerako berraztertze errekurtsoa ezestea ebatzi du Lanbideko zuzendari nagusiaren 2018ko martxoaren 2ko ebazpenaren bidez. Bertan, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuko zuzendari nagusiaren 2014ko maiatzaren 24ko ebazpena aipatzen da; horren bidez, diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea etetea erabaki zen, baloratu baitzen bizikidetz-unitateko kide guztien diru-sarrerak kontuan hartu behar zirela.

Zuzenbideko hirugarren oinarriaren edukia transkribatutako da, interesgarri baita: *“Visto el recurso presentado y la documentación obrante en el expediente se constata que la ahora recurrente formaba una unidad de convivencia con su madre, conforme dispone el artículo 5 del Decreto 147/2010, de 25 de mayo, de la Renta de Garantía de Ingresos, con lo que debían tener en cuenta el patrimonio, los ingresos y los rendimientos de ambas para determinar el cumplimiento de los requisitos de acceso al derecho a la prestación. Por la resolución del Director General de Lanbide de 24 de mayo de 2014, se suspendió el derecho a la prestación de la ahora recurrente al superar los ingresos de ambas la cuantía de la prestación que les pudiera corresponder, siendo ello un requisito establecido en el artículo 9.3 a) del Decreto 147/2010. Dicha resolución es firme y, además, no fue recurrida por la interesada, por tanto, dicha resolución de suspensión de derecho a la prestación despliega todos sus efectos sin que por medio de este recurso pueda pretenderse impugnar la resolución de origen, todo ello como se resolvió en la sentencia nº 78/2016, de 15 de marzo del 2016 del Juzgado de lo Contenciosos Administrativo nº 3 de Vitoria-Gasteiz”.*

2. Arartekoak kexa izapidetzeko onartu ondoren, kontu hauen gaineko informazioa eskatu zuen:
  - a) Prestazioak erreklamatzeko prozedurari buruzko informazioa.
  - b) Urriaren 1eko 39/2015 Legearen, Herri Administrazioen Administrazio Prozedura Erkideari buruzkoaren, 110. artikulua aplikatzeko aukerari buruz zer iritzi duzun, kexagilearen fede ona egiaztatu baita.
  - c) Kexagileari behar bezala erantzuteko Lanbidek egin dituen edo egin behar dituen jardunen gaineko azalpena.
3. Lanbidek Arartekoari bertako zuzendari nagusiaren txostenaren bidez erantzun dio. Hala, adierazi du, espedientea aztertu ondoren, bidegabe jasotako zenbatekoak izapidetzean egindako akats baten ondorio direla, baina

interesdunaren fede ona ez dela epaitzen, baizik eta Lanbidek bidegabe ordaindutako zenbatekoak erreklamatzeko (kasu honetan bezala) betebeharra duela.

Azkenik, esan du interesdunak zenbateko horiek zatikatuta itzultzeko aukera duela.

Gogoetak

1. Lanbidek, hasieran, 2013ko otsailaren 13an, diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea aitortu zuen pentsio baten onuradun batek osatutako bizikidetzaren unitate gisa. Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeari buruzko Legeak (abenduaren 23ko 18/2998) 9.2.) artikuluan ezartzen duenez, salbuespen gisa, bizikidetzaren unitatez joko dira —etxean 1.d apartatuan ezarritako familiako edo antzeko harremanen bat duten pertsonak egonda ere— zahartzaro, baliaezintasun edo alarguntzako kotizatutako edo kotizatu gabeko pentsioen onuradunak, haren ezkontidearekin edo antzeko harremana duen beste pertsona batekin batera, eta ekonomikoki haien mende dauden pertsonak.

Araudiaren aurreikuspen hori aplikatuko zaien pentsioak argitzeko, 2011ko maiatzaren 30eko 1. zirkularra eman zen. Zirkular horretan, araudi hori aplikatuko zitzaizkien hainbat pentsio aipatzen ziren, haien artean: SOVIko pentsioak, Gizarte Ongizate Funtsekoak, familien aldekoak, onuradunak 65 urte beteta dituenen, erretiroagatikoko pentsioak, baliaezintasunagatikokoak... Umezurtz-pentsioari dagokionez, "onuradunak 65 urte beteta dituenen" zehazten zuen. [Lanbideren egungo irizpideen](#)¹ arabera, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrak pentsiodunaren bizikidetzaren unitate izaten jarraitzen dute umezurtz-pentsioei dagokienez, onuradunak 65 urte beteta dituenen; egoera hori oso deigarria da, pentsio hori, gaur egun, 21 urtera iraugitzen baita edo, zenbait kasutan 25 urtera, salbu eta lanerako gaitasuna murriztuta badute ezintasun iraunkor absolutu edo baliaezintasun handiko graduan.

Aurrekarietan jakinarazi denez, kexagilea lanerako ezintasun iraunkor absolutuan dago; arrazoi hori dela-eta, umezurtz-pentsioa aitortu zaio urriaren 31ko 1647/1997 Errege Dekretuaren 9.1. artikulua aplikatuz; horren bidez, Gizarte Segurantzako sistema finkatzeko eta arrazionalizatzeko uztailearen 15eko 24/1997 Legearen alderdi zehatzak garatzen dira. Gainera, % 56ko

---

¹ Linean eskuragarri:

http://www.lanbide.euskadi.eus/contenidos/informacion/rgi_criterios/eu_def/adjuntos/Irizpideak_DBE%20maiatza%202017.pdf

ezgaitasun maila eta mendekotasuneko 1. gradua ditu eta, beraz, eguneroko bizitzako jarduerak egiteko laguntza behar du.

Diru-Sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuaren 5.4 artikulua honako hau agintzen du: *"Eusko Jaurlaritzak, bere ekimenez edo beste Administrazio Publiko batzuek proposatuta, bizikidetzak unitate kasu edo suposizio berriak definitu ahal izango ditu gizarte-bilakaeraren arabera, eta bereziki, familia-egiturako eredu bilakaeraren arabera"*.

Horregatik, une horretatik aurrera, aurreko irizpideak berrikusteko eskatzen da horretarako Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailak duen ahalmenari erreparatuz. Egungo irizpideek umezurtz-pentsioa erregulatzen duen araudia kontuan hartu beharko zuten, eta pentsiodunaren bizikidetzak unitate gisa aitortu umezurtz-pentsioa duten titularrak lanerako ezintasun iraunkor absolutu egoeran baitaude, antzeko beste egoera batzuei egiten zaien aitopenekin bat etorriz, esaterako, ezintasun iraunkorreko kotizatutako eta kotizatu gabeko pentsioen titularrak eta bereziki, berdintasunaren eskubidea betez (Espainiako Konstituzioaren 14. artikulua).

2. Lanbideak, 2014ko maiatzean, prestazioaren ordainketa etetea erabaki zuen, pentsiodunaren bizikidetzak unitate izaerarik ez zuela iritzita. 3.540,32 € itzultzeko betebeharra adierazten zuen ebazpenaren aurka aurkeztutako aukerako berraztertze errekurtsoaren ebazpenean, honako hau aipatzen zen: *"dicha resolución es firme y, además, no fue recurrida por la interesada, por tanto, dicha resolución de suspensión de derecho a la prestación despliega todos sus efectos sin que por medio de este recurso pueda pretenderse impugnar la resolución de origen, todo ello como se resolvió en la sentencia nº 78/2016, de 15 de marzo del 2016 del Juzgado de lo Contencioso Administrativo nº 3 de Vitoria-Gasteiz"*. Hortaz, ez zen aztertu zergatik erabaki zen diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea etetea, prestazioak erreklamatzeko prozedura abiaraztea eragin zuena.

Arartekoak jakin badaki epai judicial batzuetan ez dela jakiten zer arrazoi dauden bidegabe jasotako prestazio gisa zenbateko zehatz bat itzuli behar dela adierazten duen ebazpena aurkaratzeko, honako hau irizteagatik: azterketa hori diru-sarrerak bermatzeko errenta etete edo iraungitzeko ebazpenaren aurkaratzean egin behar zela; horiek guztiak aintzat hartuta, justizia auzitegi nagusiaren 2018ko abenduaren 11ko epaiak apelatutako epaia berresten du, eta itzultzeko betebeharra adierazten duen ebazpena honela ulertzen da: *"un acto de ejecución de aquél que determinó el cese definitivo del subsidio y la obligación de reintegro de prestaciones indebidas y si bien, ciertamente, se trata en este caso, en cambio, de una acción autónoma con la que la Administración se considera revestida para, retrospectivamente, reexaminar los requisitos y exigencias, recalcular prestaciones ya pacíficamente"*

reconocidas y exigir reintegros en función de criterios e interpretaciones actuales, se debe atender a fin de resolver sobre la estimación de la pretensión a los motivos de ilegalidad que afectan al impugnado y no al que antecede ya firme y consentido”.

Beraz, auzitegiak uste du “...el acto precedente no puede ser impugnado por motivos de ilegalidad que afectaba al que resulta ejecutado, salvo cuando éste no hubiera sido notificado o cuando adoleciera de vicios determinantes de nulidad absoluta o incurran en una extralimitación objetiva respecto del acto que les sirve de título”.

Aipatu behar da askotariko erabaki judizialak izan direla, Gasteizko Administrazioarekiko Auzien 1. zenbakiko Epaitegiaren epaiak (2019ko otsailaren 12koa) jasotakoa, esate baterako; epai horretan prozedura autonomotzat jotzen dira. Interesgarria denez, jarraian hitzez hitz traskribatuko dugu:

a) Si consideramos que el procedimiento de suspensión tiene por objeto establecer que el titular o los miembros de la unidad convivencial no reúnen los requisitos, o incumplen obligaciones, durante un periodo de tiempo, y, por ende, se ha recibido de modo indebido una cantidad determinada de prestación, debe recaer en él una resolución en la que se establezca que (i) no se han reunido determinados requisitos o se incumplen ciertas obligaciones, (ii) que se ha percibido de forma indebida una determinada cantidad mirando de forma retrospectiva; y (iii) que concurre causa de suspensión temporal hacia el futuro. Y con ella como título ejecutivo, se daría inicio al procedimiento de reintegro de lo percibido indebidamente en ese pasado que se ha identificado.

Este segundo expediente de reintegro, que es ejecución de un acto administrativo válido y firme, termina con la resolución que ordena el reintegro, que solo puede recurrirse por los motivos estrictos que se indican en los arts. 55,56 y 58 de la Ley 18/2008, de 23 de diciembre, para la Garantía de Ingresos y la Inclusión Social, que giran en torno a causas de prescripción y de caducidad. Los demás motivos materiales de ataque al percibo indebido de rentas (que se vinculan a la existencia o no de la causa de suspensión) solo se discuten combatiendo la resolución de suspensión.

b) Si consideramos que el procedimiento de suspensión tiene por objeto exclusivo suspender el pago de la RGI porque el titular o los miembros de la unidad convivencia no reúnen los requisitos, o incumplen obligaciones, durante un periodo de tiempo, pero solo mirando hacia el futuro, es decir, suspendido el pago de las rentas futuras, debe recaer una resolución en la que

se establece que (i) no se reúnen determinados requisitos o se incumplen ciertas obligaciones y (ii) que concurre causa de suspensión temporal y no se percibirá más renta en lo sucesivo con plazo máximo de doce meses.

Si se aprecian indicios de que se ha recibido de modo indebido una cantidad determinada de prestación, mirando hacia el pasado, debe iniciarse un procedimiento de reintegro, pero sin título ejecutivo relativo al carácter indebido de las rentas percibidas en el periodo sospechoso.

Ese segundo expediente de reintegro terminaría con la resolución que ordena el reintegro, que no solo puede recurrirse por causa de prescripción y de caducidad, sino también por motivos de fondo ya que la resolución de suspensión no entró en el carácter indebido de las cantidades percibidas durante el incumplimiento o la ausencia temporal de requisitos.

2019ko urtarrilaren 17koaren eta otsailaren 14koaren antzeko arrazoiketa duen epai horretan, bidegabe jasotako prestazioak itzuli behar direla erabakitzeak arrazoiak aztertzen dira; izan ere, uste du eteteko ebazpenak ez zituela ukitzen bidegabe jasotako zenbatekoak betebeharra betetzen ez zenean edo baldintza aldi baterako ez zegoenean.

Irizpide desberdintasun honek agerian uzten du araudiaren egungo aplikazioa ulertzeko dauden hainbat modu. Nolanahi ere, une hauetan badirudi jarrera hau nagusitzen dela: itzultzeko ebazpenaren izaera aurreko etete edo iraungitze ebazpenaren ondorioa izatea; horrenbestez, hura aurkaratu zenean eta ezesteko administrazio-ebazpena jaso zuenean edo bide judizialean, edo irmo bihurtu zenean, bi kasuetan, Lanbidek eta auzitegiek ez dakite zein diren eteteko eta iraungitzeko erabakia hartzeko arrazoiak, eta egoera horrek, hain zuzen, eragin du prestazioak erreklamatzeko prozesu bat eskatzea. Beraz, uste da eteteko edo iraungitzeko ebazpen hori **prestazioak itzuli behar direla adierazteko nahikoa titulu dela.**

Alabaina, espediente honetan, aipatu diren arrazoiak kontu formalekin zerkusia dute, adibidez: diru-sarrerak bermatzeko errenta aitortu zitzaionetik igarotako denborarekin, eta prestazioa ematea ekarri zuen akats bat egotearekin; hortaz, Arartekoa ebazpen hau egiten hasi da.

3. Preskripzioaren egoera juridikoari dagokionez, maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuaren 58.2 artikulua honako hau ezartzen du: *“[j]aso behar ez zirela jasotako zenbatekoak itzultzeko betebeharra preskribatu egingo da Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusiaren eskubideei eta betebeharrei aplikatu beharreko araudiaren arabera. Preskripzio-epaia administrazio*

eskumendunak itzultzebetebeharra sorrarazten duen gertakariaren berri duen egunetik hasiko da zenbatzen edo, halakorik badago, itzultze-ebazpenaren jakinarazpena gauzatzen den egunetik”.

Irailaren 29ko 3/2006 Legeak aldatu zuen Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusiaren Antolaraueti buruzko Legearen Testu Bategina onartzen duen azaroaren 11ko 1/1997 Dekretu Legegilearen 47. artikuluan ezarritakoari jarraituz:

“1. Lege berezietan ezarritakoa salbuetsita, bost urtera preskribituko dute eskubide hauek:

a) Euskal Autonomia Erkidegoko administrazioak eta erakunde autonomiadunek edonolako obligazioak onartu edo kitatzeko eskubidea, ez baldin bada eskatu onar edo kitatu dezala horretarako dauden baldintza guztiak beteta, eta ez badira kasuan kasuko agiri justifikatzaileak aurkeztu. Epea zenbatzen hasteko, obligazioa eragin duen zerbitzua edo prestazioa noiz amaitu den hartuko da kontuan.”

Lanbidek jakin zuen zer izan zen diru-sarrerak bermatzeko errenta aurkezteko unean, 2013ko otsailean, prestazioa itzultzeko betebeharra eragin zuena, baina aipatu den moduan, 2017ko otsailean abiarazi zen prestazioak erreklamatzeko prozedura, hau da, erreklamatzeko egintza preskribatu aurreko hilabetean.

4. Espedientea berrikusi zen eta prestazioak erreklamatu ziren Lanbidek egindako akats baten ondorioz, eta ez diru-sarrerak bermatzeko errentaren titularrak betebeharren bat bete ez izanaren ondorioz; izan ere, hasiera-hasieratik behar bezala eman zuen bere egoera pertsonalaren berri, bai eta onuradun zen pentsioen berri ere. Arartekoak azpimarratu nahi ditu administrazio egintza bat berrikusteko administrazio prozeduran ezarritako mugak; urriaren 1eko 39/2015 Legeak, (Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzkoa) 106-110 artikuluetan, zehazki, 110. artikuluan, muga horien artean ezartzen da, egintzak preskribatzea eta beste inguruabar batzuegatik igarotako denbora, baldin eta zuzentasun, fede on, partikularren eskubide edo legeen aurkakoak badira. *“[k]apitulu honetan xedatutako berrikuspen-ahalmenak baliatzerik ez dago baldin eta, akzioak preskribatu direlako, denbora igaro delako bestelako gorabeherengatik, ahalmen horiek baliatzea ekitatearen, fede onaren, partikularren eskubideen edo legeen aurkakoa bada”.*

Arartekoaren aburuz, espediente hau berrikusteko ahalmenak gauzatzea fede onaren eta zuzentasunaren aurkakoa da, igaro den denbora eta aurkeztutako dokumentazioari lotuta sortutako inguruak aintzat hartuta (2013ko irailetik 2017ko irailera).

Kexagileak fede ona egiaztatu du, bere egoerari buruz eskatutako dokumentazio guztia aurkeztu eta haren berri eman baitu; ondorengo berrikuspena azalduko duen betebeharraren urraketak ez da gertatu, gainera. Diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko arazoia prestazio hori emateko espedientearen izapidean egindako akatsa izan zen, eta horrek prestazioak erreklamatzeko prozedura abiaraztea ekarri behar zuen hura hauteman zen egunean (2014ko maiatza); 2017ko irailera arte, baina, ez zen eskatu.

Berrikusteko ahalmenari jarritako mugak Giza Eskubideen Europako Auzitegiak (GEEA) aztertu ditu Kroaziaren aurkako Čakarević epaian. Ez da hau Arartekoak aurreko epaia hizpide duen aldi bakarra; berriki, Arartekoaren 2019ko² otsailaren 26ko 2019R-2298-17 Ebazpenean eta 2019ko martxoaren 15eko³ 2019R-2234-Ebazpenean erreferentzia egin zaio; bietan aztertu ziren ere berrikusteko ahalmenaren mugak, eta jurisprudentziako ildo hori aipatu zen.

Hori interesgarria da nazioarteko itunak, Giza Eskubideen Europako Hitzarmena, esaterako, ordenamendu juridikoaren barnean daudelako, eta Giza Eskubideen Europako Auzitegiaren jurisprudentziak oinarritzeko eskubide eta askatasun aitortuen interpretazioaren berri ematen duelako.

EGEAk kasu bat aztertu zuen, eta bertan, Kroaziako Administrazioak hasiera batean eman zen legezko epeaz harago langabezia-prestazio bat ordaintzen jarraitu zuen.

Hala ere, horrek, Kroaziako Administrazioak, akatsez jabetuta, behar ez bezala ordaindutako kopuruak itzultzea eskatzea ekarri zuen. Beraz, espediente honen antzeko kasua da. Kroaziako administrazioak adierazi zuen bidegabeko aberastea gertatu zela, langabezia prestazioa akats batengatik ordaindu zuten gutxi gorabeherako hiru urteko luzapenaldian.

Barneko auzitegien babes faltarekin ez zegoenez ados, kexagileak erreklamazio bat jarri zuen EGEAren, Hitzarmenaren 1. protokoloaren 1. artikuluan oinarrituz, Giza Eskubideak eta Funtsezko Askatasunak babestekoa dena⁴. Zehazki, Kroaziako enplegu-zerbitzuaren jarduketak bere jabetzarako eta bere

---

² Arartekoaren 2019R-2298-17 Ebazpena, 2019ko otsailaren 26koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailari gomendatzen zaio berrazter dezala herritar bati bidegabe jasotako prestazio batzuk itzultzeko betebeharraren ezarri zion ebazpena. [Linean eskuragarri: http://www.ararteko.net/RecursosWeb/DOCUMENTOS/1/1_4681_1.pdf]

³ Arartekoaren 2019R-2234-17 Ebazpena, 2019ko martxoaren 15ekoa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailari gomendatzen zaio berrazter dezala herritar bati bidegabe jasotako prestazio batzuk itzultzeko betebeharraren ezarri zion ebazpena. [Linean eskuragarri: http://www.ararteko.net/RecursosWeb/DOCUMENTOS/1/1_4697_1.pdf]

⁴ <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1999-10148>

ondasunaz gozaten jarraitzeko legezko itzaropenerako eskubidea urratzea ekarri zuen, beraz, artikulua hori urratzen zuen.

Artículo 1. Protección de la propiedad.

Toda persona física o moral tiene derecho al respeto de sus bienes. Nadie podrá ser privado de su propiedad más que por causa de utilidad pública y en las condiciones previstas por la Ley y los principios generales del derecho internacional.

EGEak, egoerak, eskubidea behar bezala ezarrita zegoen eta atzeraeraginez erreklamatu ez zioten legezko konfiantza eta itzaropena ekar lezakeen aztertu zuen. Horretarako, baztertzen du erabakigarria dela prestazioak, ezarritako arautegi oinarri bat gabe ematen ari ziren gertaera⁵.

Horrez gain, EGEak uste du administrazio erabaki irmo baten baliozkotasuna argudiatu daitekeela bere alde, eta baita jadanik horren arabera hartu diren gauzatze neurriak ere, **betiere onuradunak edo bere izenean aritu den inork erabaki hori gaizki hartzea edo zuzen ez aplikatzea ez badute ekarri**. Bere ustez, ezin da berrikusi, kontrakoa justifikatzen duten arrazoi garrantzitsuak ez badaude salbu, interes orokorraren edo hirugarrenen interesen aurkako arrazoiak ez badaude⁶.

---

⁵ "...the Court considers that, taking into account in particular the nature of the benefits as current support for basic subsistence needs, the question of whether the situation was capable of giving rise to a legitimate expectation that the entitlement was duly in place must be assessed with a view to the situation prevailing at the time when the applicant was in receipt of the payments and consumed the proceeds. The fact that the administrative courts subsequently established that the payments had taken place without a legal basis in domestic law is under these circumstances not decisive from the point of view of determining whether at the time when the payments were received for the purpose of covering the applicant's living costs she could entertain a legitimate expectation that her presumed entitlement to those funds would not be capable of being called into question retrospectively (see, mutatis mutandis, Pine Valley Developments Ltd and Others v. Ireland, 29 November 1991, § 51, Series A no. 222; and Stretch v. the United Kingdom, no. 44277/98, § 35, 24 June 2003). Čakarević Kroaziaren aurka... *op.cit.* 64. atala Itzulpena honakoa izan liteke: "...Auzitegiaren ustez, bizitzeko oinarritzko beharrei egun laguntzeko prestazioen izaera kontuan hartuta, legezko konfiantza zegoen eskubidea behar bezala zehaztua zegoela pentsatzean. **Nolanahi ere, hori eskatzaileak ordainketak jaso eta diru-sarrerak kontsumitzen zituen uneko egoerara jo behar da ebaluatzeko**". Administrazioako organo juridikzionalek ordainketak Zuzenbide nazionalean oinarri juridikorik gabe egin direla egiaztatzea ez da erabakigarria zehazteko eskatzailearen biziraupen-gastuak betetzeko asmoarekin jaso ziren unean, funts horiek jasotzeko ustezko eskubidea atzeraeraginez eztabaidatuko ez liratekeen legezko konfiantza izango balu.

⁶ "...the Court considers that an individual should in principle be entitled to rely on the validity of a final (or otherwise enforceable) administrative decision in his or her favour, and on the implementing measures already taken pursuant to it, provided that neither the beneficiary nor anyone on his or her behalf has contributed to such a decision having been wrongly made or wrongly implemented. Thus, while an administrative decision may be subject to revocation for the future (*ex nunc*), an expectation that it should not be called into question retrospectively (*ex tunc*) should usually be recognised as being legitimate, at least unless there are weighty reasons to the contrary in the

Azaldutakoa ikusita, EGEAk adierazten du zenbait inguruabar daudela, eta horiei esker, jakin daitekeela eskatzailearen itxaropena 1. Protokoloaren 1. artikulua babesten duela, eskatzaileak ez duelako lagundu prestazioak denbora gehiagoan ordaintzeko. Ez da zalantzan jartzen eskatzailearen fede ona, eta denbora luzea igaro da agintariek ezer egin gabe, hileko ordainketak egiten jarraitzen zuten bitartean⁷.

Horrenbestez, EGEAk eskatutako babesa eman zion eskatzaileari, bere ustez, agintariek ez zutelako bete garai eta modu egoki eta koherentean jarduteko betebeharra. Beraz, zama osoa eskatzaileari bakarrik eman zion. EGEAk kontuan hartu zuen langabezia-prestazio gisa jaso zuen kopurua oso txikia zela, eta horrenbestez, eskatzailearen bizirauteko oinarrizko gastuak asetzeko erabili dela, hau da, bizirauteko⁸. Agerikoa da aztertutako espedientearekin duen antzekotasuna.

---

*general interest or in the interest of third parties”.. Čakarević Kroaziaren aurka... op.cit. 56. atala Itzulpena honakoa izan liteke: “...Auzitegiaren iritziz, hasieran, partikular batek bere aldeko administrazio-erabaki irmoaren (edo betearazlearen) baliozkotasuna eta horren babesean, jada onartutako gauzatze-neurriak argudiatzeko eskubidea du, **betiere onuradunak edo bere izenean inork erabakia oker hartzen edo behar bezala ez betetzen lagundu ez badu**. Beraz, administrazio-erabakia etorkizunean ezestearen araberakoa izan daitezkeen bitartean (ex nunc), **itxaropena atzera eraginez ezin daiteke zalantzan jarri (ex tunc)** eta legezkoztat jo behar da, interes orokorrari edo hirugarrenen interesei begira, kontrakoa justifikatzen duten arrazoiak daudenean izan ezik”.*

⁷ “*Firstly, there is no indication or even allegation that the applicant had in any way contributed to the impugned situation, namely that the disbursement of the benefits had been continued beyond the applicable statutory time-limit.(...).Secondly, the applicant’s good faith in receiving the contested unemployment benefits is not contested.(...).Fourthly, there was a long lapse of time, amounting to over three years, after the expiry of the statutory time-limit during which the authorities failed to react while continuing to make the monthly payments.The Court finds that these circumstances were capable of inducing in the applicant a belief that she was entitled to receive those payments Čakarević Kroaziaren aurka... op.cit. 59tik 63ra bitarteko atalak. Itzulpena honakoa izan liteke: “Lehenik eta behin, **kexagileak kontra egindako egoerara iristen laguntzeko eta prestazioak legezko epe aplikagarritik urrunago kobratzen jarraitzeko ez dago arrastorik, ezta alegaziorik ere. (...)** Bigarrenez, kontra egindako langabeziaren prestazioak kobratzean **kexagilearen fede ona ez da zalantzan jartzen. (...)** Laugarrenez, **denboraldi luzea izan zen, hiru urte baino gehiago legezko epea amaitu ondoren, eta agintariek ez zuten erantzun hilean ordainketak egiten ziren bitartean. Auzitegiaren ustez, egoera horren ondorioz, kexagileak ordainketak jasotzeko eskubidea zuela pentsa zezakeen***

⁸ As to the conduct of the authorities, the Court notes at the outset that, in the context of property rights, particular importance must be attached to the principle of good governance. In the instant case, the Court considers that the authorities failed in their duty to act in good time and in an appropriate and consistent manner (...) no responsibility of the State for creating the situation at issue was established, and the State avoided any consequences of its own error. The whole burden was placed on the applicant only (...) As to the applicant’s personal situation, the Court notes that the sum she received on account of unemployment benefits is a very modest one and as such has been consumed for satisfying the applicant’s necessary basic living expenses, that is to say for her subsistence Čakarević Kroaziaren aurka... op.cit. 84. 86. eta 88. atala. Itzulpena honakoa izan liteke: “**Agintarien portaerari dragokionez, auzitegiak, lehenik eta behin, gogorazi du jabetzaren eskubideen esparruan garrantzi berezia eman behar zaiola gobernamentu onaren printzipioari. Kasu honetan, auzitegiaren iritziz, agintariek garaiz, egokiro eta koherentziaz jardutearen eskakizuna ez zuten bete.**

Iritzi jurisdikzional hori Bartzelonako Lan-arloko Epaitegiaren 2018ko uztailaren 5eko epaian dagoeneko jaso da, EGEAk aldeztutako tesia jasotzen duena⁹. Kasua antzekoa da, biziraupen beharretarako erabiltzen den erretiroko prestazio baten errebokatzea delako, gaizki eman zena, nahikoa kotizazioa ez zuelako egiaztatu.

Espediente honetan nahiz aurrez aipatu diren besteetan¹⁰ baliatzen den jurisprudentziako ildoak erdigunean jartzen du herritarrak herri-administrazioekin duen desoreka juridikoa saihestea, emandako prestazioa jasotzeko eskubidea zuela iritzi zion pertsona egoera oso kaltegarrian gera ez dadin.

Horrenbestez, erreklamatzeko egintzan atzerapen bat izan denean eta irauteko oinarrizko premiei aurre egiteko prestazio publiko baten onuradunak fede onez jokatu duenean, horrek guztiak baliogabetzeko ahalmena gauzatzea eragozten du faktore etikoek-moralek eta legezko konfiantza printzipioak duten garrantziagatik.

5. Finean, egindako gogoetei erreparatuz eta adierazitako jurisprudentziako ildoarekin bat etorriz, berrikusteko ahalmenak mugak ditu, eta kontuan hartu behar dira.

Adierazi den moduan, erreklamatzeko egintza ez da preskribatu (hilabeteren faltan), baina igarotako denbora (ia lau urte), sortutako gainerako inguruabarrak eta gaitzesgarria ez den kexagilearen jokabidea dela-eta, Arartekoak honako hau ondorioztatu du: egindako berrikuspena (horren bidez, Lanbidek 3.540,32 € itzultzeko erreklamatu dio) **fede onaren eta zuzentasunaren aurkakoa dela.**

Beraz, urriaren 1eko 39/2015 Legeak (Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzkoa) 110. artikulua aplikazioa baietsi da, kontuan hartuz zuzentasuna berariaz interpretaziorako irizpide gisa ezartzen duela, Kode Zibilaren 3.2 artikulua eskatzen duen moduan.

(...) Egoera eratoritzean Estatuaren erantzukizunik ez zen zehaztu eta Estatuak bere akatsaren edozein ondore saihestu zuen. Zama guztia bakarrik eskatzaileari zegokion. Kexagilearen egoera pertsonalari dagokionez, auzitegiaren esanetan, langabeziagatik prestazio gisa jaso zuen zenbatekoa oso xumea da eta, beraz, kexagilearen bizian oinarrizko gastuak estaltzeko, hau da, biziraupenerako erabili da"

⁹ **Bartzelonako Lan-arloko Epaitegia.** 2018ko uztailaren 5eko epaia. Roj: SJSO 3749/2018; ECLI: ES:JSO:2018:3749. [Linean eskuragarri:

<http://www.poderjudicial.es/search/contenidos.action?action=contentpdf&database=AN&reference=8540613&links=&optimize=20181022&publicinterface=true>]

¹⁰ Id. 3:

Urriaren 1eko 39/2015 Legearen, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzkoaren, 110. artikulua: *“Kapitulu honetan xedatutako berrikuspen-ahalmenak baliatzerik ez dago baldin eta, akzioak preskribatu direlako, denbora igaro delako bestelako gorabeherengatik, ahalmen horiek baliatzea ekitatearen, fede onaren, partikularren eskubideen edo legeen aurkakoa bada”*.

Kode Zibilaren 3.2. artikulua: *“La equidad habrá de ponderarse en la aplicación de las normas, si bien las resoluciones de los Tribunales sólo podrán descansar de manera exclusiva en ella cuando la ley expresamente lo permita”*.

Horregatik guztiagatik, iradokizun hau egiten diogu Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailari, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak– 11 b) artikuluan ezarritakoaren arabera:

IRADOKIZUNA

Aurreko gogoetei erreparatuz, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuko zuzendari nagusiaren ebazpena berrikustea; ebazpen horren bidez, 3.540,32 € itzultzeko betebeharra adierazten da.

Diru-Sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko Dekretuak (maiatzaren 25eko 147/2010) 5.4 artikuluan ezarritako ahalmenari erreparatuz, pentsiodunen bizikidetzaren artean umezurtz-pentsio bat duten titularrak sartzea, lanerako ezintasun iraunkorra izateagatik prestazio hori aitortu zaienean.

